

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Iuvit Legatorum fortunam timor ex potestate eorum. Cuncta terrore complebant, ut colligitur ex Arcnulpho Lexoviensi. Reges & Principes illis loco cedebant, eisque assurgebant. Cuncta negotia in se ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

edita ad Alexandrum III. Summum Pontificem, ei gratulans quòd talem virum assumpfisset in partem sollicitudinis apostolicæ. Habetis in partibus Gallicanis, inquit, virum, sicut experti sumus, justitiæ & veritatis amicum, Dominum P. Tituli sancti Grisogoni Cardinalem, qui in una sola electione me teste quingentas marchas argenti strenuè refutavit, ne sub obtentu muneris à tramite diverteret veritatis. In eo plurimæ consolationis hausto remedio, Deum glorificamus, & patrem in eo magnificamus & vos, videntes quòd illustrium dignitatum gratia, quæ de vestra plenitudinis fonte procedit, in tales confluit ex apostolica discretione personæ quæ per vitæ meritum fastigia illustrare comprobentur honorum. Hinc vobis materia gaudij, hinc Ecclesiæ Dei solatij fomes exoritur, quòd tales assumitis in partem sollicitudinis qui honorent in vobis plenitudinem potestatis. Probat iste quem diximus vestrum in se non errasse iudicium.

XV. Anno denique M C X C V I. omnes Ecclesiæ conventuales in Eboracensi provincia constitutæ, ad Celestinum III. Pontificem Romanum scribentes, hoc testimonium perhibuerunt Huberto Archiepiscopo Cantuariensi & apostolicæ sedis Legato: Cum apud nos visitationem suam exerceret, vices apostolicas diligenter executus fuit, agrum dominicum fructuosum in messis abundantiam excoluit, nihil nobis molestè intulit, nihil à nobis exegit; sed in omnibus verbis & operibus modè se habuit, in nullo onerosus nobis existens. Ita scribi ad Summum Pontificem optaverat Hubertus, ut probaret bene se usum auctoritatis Legati, & provincialibus gravem non fuisse. Sic enim scripserat ad Capitulum Eboracensè & ad reliqua Capitula, Abbates, & Priores: Cum his etiam volumus Romanæ sedis certius à singulis designari quantum nobis in causa procurationis impenderint, vel quatenus eis occasione legationis fuerimus onerosi. Quòd ideo sub hac forma fieri mandamus, quia sicut de securitate nostra confidentes rei hujus fidele testimonium formidare non possumus, sic nec poteritis quæ vobis super articulis memoratis constiterint salva honestatis conscientia subtrahere.

CAPVT LVI.

Synopsis.

I. Inuit Legatorum fortunam timor ex potestate eorum. Cuncta terrore complebant, ut colligunt ex Arnulpho Lexoviensi. Reges & Principes illis loco cedebant, eisque assurgebant. Cuncta negotia in se traherant. Sed ex malis eorum facinoribus paulatim factum est ut eorum nomen & auctoritas vilnerit apud Francos, & Romana Ecclesiæ vilis deinceps & contemptui habita sit. Hinc legationes in fastidium verse.

II. Legati antiquitus nullam muneris sui partem at-

tingere in Gallia poterant absque petitione aut expresso consensu Regis. Quòd ius adeo competit Regibus, ut non solum nostris, sed etiam Angli & Scoti, illud summa cura retinuerint. Pro Regibus nostris illustris est locus Alexandri III. qui destinaverat legationem Gallia tribuere Thome Archiepiscopo Cantuariensi, si consensus Regis & Episcoporum Gallie accederet.

III. Ius illud evincitur etiam ex decretali Super gentes, quæ docetur esse Bonifacij VIII. cum tamen in vulgatis editionibus tribuatur tantum Joanni XXII.

IV. Referuntur verba illius constitutionis, quæ manifestè ostendunt illam à Bonifacio conditam fuisse adversus Philippum Pulcrum.

V. Vvalterus Episcopus Albanensis in Angliam missus ab Urbano II. cum Rege Vvillelmo conventionem fecit ne Legatus Romanus ad Angliam mitteretur nisi quem Rex precipere. Ita visum expedire, ne qua vis inferretur consuetudinibus regni. Sub Paschali II. Anselmus Abbas Legatus in Angliam missus, nec Angliam intrare nec ullo Legati officio fungi permissus à Rege est, ne antiquis Ecclesiæ Anglicana consuetudinibus præjudicium inferretur.

VI. Idem ius regum acriter retinuit Henricus primus Rex Anglorum, ut patet ex Eadmero, illud etiam à Callisto extorquens, ut Legatus in Angliam nullus à Pontifice mitteretur, nisi quæpiam causa ita gravis incidere quæ ab Episcopis regni definir non posset.

VII. Idem Petrus Leonis prohibuit exequi officium Legati in Anglia, obtendens patrias consuetudines, quia regnum Angliæ liberum erat ab omni Legati ditione. Legati auctoritas, ut explicari posset, indigebat consensu Episcoporum, Abbatum, & procerum, ac totius regni.

VIII. Adnotanda est hoc loco prudentia Henrici qui, ne Legatus auctoritatem suam explicaret in Anglia, prohibuit ne ad Ecclesiæ aut monasteria regni accederet, neve aliunde vitius ei suppeditaretur quam ex publico. Quòd factum specie honoris, Legati tamen potestatem infregit.

IX. Pavem repulsam passus in Anglia fuerat Callistus secundus, cum adhuc esset Archiepiscopus Viennensis. Sic enim ei contradicendum est ut nullum Legati officium exercuerit. Itaque sic venit, ita reversus est, ut Eadmerus ait.

X. Hugutio in Angliam missus ab Alexandro III. susceptus quidem est ut Legatus, sed quia eum mitti postulaverat Henricus II. Rex.

XI. Cum Frevianus ab eodem Alexandro missus esset in Scotiam, quòd pergere destinaverat per Angliam, non antè permissus est progredi quam jurasset quòd nihil præsumeret de potestate Legati contra voluntatem Regis Angliæ. Et sic data est ei licentia transseundi usque in Scotiam.

XII. Anno 1245. inter gravamina nomine totius regni Angliæ proposita in Concilio Lugdunensi, etiam illud additum est, Legatum in Angliam venisse sine Domini Regis licentia, quòd erat contra privilegium Regis. Innocentius IV. postulata Anglorum elusit rarissima moderatione.

I. **I** V V I T Legatorum fortunam timor ex potestate eorum: quia cum in provincias venirent cum summa & amplissima auctoritate, quæ, ut suprâ diximus, major erat quam ut obfisti ei posset, cuncta terrore complebant. Testatur istud Arnulphus Episco-

pus Lexoviensis in epistola xxiii. ad Cardinales Romanæ Ecclesiæ: in qua laudans Legatos quosdam, ait in eis tantam refulgere apostolicæ sanctitatis & doctrinæ perfectionem, *ut eis plus gratiæ merita contrahant quàm terroris reverentia disciplinæ.* Quis enim, quantumvis sui securus, non timeret, cum intelligeret omnia provinciarum negotia in arbitrio Legati posita esse, eam porro esse dignitatem ejus ut ei Reges & Principes loco cederent, ei assurgerent? Quis Episcoporum, etiam de sanctitate morum suorum præsumens, ea securitate instructus esse poterat ut non timeret hominem qui fiducia legationis eos propria auctoritate suspensus erat, si id animo collubatum esset suo, à ministerio & officio eorum, tum etiam à gradu episcopali dejiceret, si res ita ferret? Præterea, electiones Episcoporum pendebant ab auctoritate Legatorum. Quod quantum conferret ad conciliandam illis populorum reverentiam nemo est, opinor, qui non intelligat. Ista cum sint notissima, & maxima ex parte jam explicata sint in superioribus capitibus, necesse non est ea persequi. Satis erit observasse, tot Legatorum pessimis facinoribus quæ huc usque narrata sunt factum esse ut paulatim eorum nomen & auctoritas viluerit apud Francos, ut observat Ioannes Saresberien-
Ioa. Saresberien-
232.

Ioa. Saresberien-
232.

Apud Duchesne. to-
IV. pag. 576.

Vide infra lib. 6.
cap. 30. §. 11. &
169.

Vide infra lib. 6.
cap. 31. §. 2. 5.

Vide Probat. Li-
berat. Eccles.
Gallie. cap. 23.

II. Primum omnium satis constat Legatos nullam muneris sui functionem attingere antiquitus in Gallia potuisse absque petitione aut expresso consensu Regis, ut patet ex epistolis sancti Gregorij & aliis multis testimoniis. Atque id jus adeo competit Regibus, ut non solum nostri, sed etiam Angli & Scoti, illud summa cura retinuerint. De nostris, cum res sit manifesta, & cum præterea illustrissimus Archiepiscopus bene multa de hoc argumento dixerit, nunc opus non est multa dicere. Sufficiet unicum Alexandri III testimonium: qui cum legationem Gallicanæ Ecclesiæ committere cogitaret Thomæ Archiepiscopo Cantuariensi, ut taliratione so-

laretur exulem ac peregrinum, ac fortassis etiam ut eo pacto paupertatem ejus sublevarer, prius exploravit animum Ludovici Regis, non antè ei vices suas delegare ausus quàm certus esset de consensu Regis & Episcoporum Galliarum. Extat ea de re Alexandri epistola à Baronio edita; in qua hortans Regem Ludovicum ut revocandæ inter Henricum Anglorum Regem & Thomam concordiam studeat, demum illum admonet destinasse se, si pax inter illos constitui non possit, legationem Gallicanam ei tribuere, modò consensus accedat regiæ majestatis, & modò istud fieri possit absque gravi scandalo personarum regni Gallici, id est, ut interpretatur Baronius, si id placeret Gallicanis Episcopis. Hæc sunt verba Alexandri: *si autem, quod Deus avertat, convenire non possint, dummodo regiæ voluntati sederet & beneplacito tuo, nobis per omnem modum complaceret & gratum valde existeret & acceptum, quod si absque gravi scandalo personarum regni tui fieri possit, ut nos prænominatum Archiepiscopum specialis honoris prerogativa inter ceteros donaremus, & sibi vices nostras committeremus in illis partibus exequendas. Vnde serenitatem tuam quoniam possumus prece rogamus, ut si pacem salva honestate sua & Ecclesiæ, quod omnimodis optavimus, habere non possit, nobis super his voluntatem tuam sub omni celeritate studeas intimare.* Consenseruntne Ludovicus & Episcopi Gallicani non liquet. Sed hinc colligi potest non consensisse, quòd non reperimus sanctum Thomam aliqua Legati auctoritate usum esse in Gallia.

III. Rursum jus illud Regum nostrorum, ut etiam ista addamus, evincitur ex decretali *Super gentes*, quam Bonifacius VIII. edidit adversus Philippum quartum Francorum Regem. Scio eam in vulgatis Extravagantium communium editionibus tribui Joanni XXII. cui etiam tribuitur in veteri codice MS. Bibliothecæ regiæ. Verùm, præterquam quòd eadem in illo ipso codice regio descripta est etiam sub nomine Bonifacij antè quàm ponatur sub nomine Joannis, à Bonifacio primum editam fuisse ex eo manifestè probatur, quòd in mandatis quæ ab illo data sunt Joanni Presbytero Cardinali Tituli sanctorum Marcellini & Petri, quæ edita sunt ab Odorico Raynaldo & à Petro Puteano in probationibus dissidij quod fuit inter Bonifacium & Philippum IV. Francorum Regem, in mandatis inquam illis jubetur Legatus denuntiare & declarare eidem Regi quòd Romanus Pontifex Legatos de latere & non de latere ac Nuntios liberè mittere potest ad quævis imperia, regna, vel loca, prout vult, absque petitione cu-

Vide supra
lib. 6.
Apud Baron.
cap. 10. §. 11.

En
142

En
141

Vide Raynald.
ca. 116. §. 14

Vide de lib.
en. in Raynald.
pag. 177.